№ 107. 1840.

NOORD-BRABANDER.

Zaturdag 5 September.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

Jonkheer Mr. D. T. Gevers,

Afgevaardigde ter enkele Kamer voor de Provincie Holland.

(Ochtend-Zitting van den 29. Augustus, 1840.)

Hoe zullen wij het noemen? Is het met verachting, of met medelijden, dat eene Redevoering moet beoordeeld worden, gelijk die, welke Jonkheer GEVERS verleden zaturdag in de II. Kamer der Nederlandsche Volks(?)vertegenwoordiging heeft uitgesproken?! — Het moest een weerklank heeten op wat Jonkheer VAN SASSE VAN YSSELT en Mr. GROEN VAN PRINSTERER, zoo even te voren, over *vrijheid van Godsdienst* en *vrijheid van Onderwijs* gezegd hadden. — ZijnEdMog. roept het uit, dat de woorden dezer twee mannen te ver klinken, dan dat hij, *Jonkheer* GEVERS, er zijne welsprekendheid, zijne redeneerkracht, zijn talent des oordeels en der sprake niet tegen zou moeten zetten, om den indruk, door de jogens dier Heeren te weeggebragt, weg te nemen, ja, geheel *door daadzaken* uit te wisschen. Hoe, zegt hij, wordt de *vrijheid van Godsdienst* hier te lande door de Regering ergens verkort? — *Uwe* Godsdienst zeker niet, Jonkheer GEVERS, want, zoo gij ooit ter kerke gaat, zal het u wel onverschillig wezen, in *welke* dat het zij; onverschillig immers predikt thans de Remonstrant in de Calvinistische, en de Lutheraan in de kerk der niet-Synodale Protestanten; — en, voorwaar, *al* DEZE mannen worden niet verdrukt of verkort in hunne regten en vrijheden; — maar, vraag het Mr. GROEN, en hij zal 't u zeggen, hoeveel regtzinnig-hervormden, hunne overtuiging volgende, hier te lande, sedert 1830, achter de tralies gelegenheid hebben gekregen, om over de *Vrijheid van Godsdienst*, in onze Grondwet gewaarborgd, te mediteren! — Of zijt gij dan alléén een vreemdeling in Jerusalem? — Het schijnt zoo, want gij spreekt, alsof gij uit den slaap komt, en op eens het woord moet voeren, voor de vuist weg, en dat gij den draad niet kunt vinden, en zoodoende maar aanvangt, waar dan ook, dat is om 't even. — Hebt gij dan niet gelezen het Tijdschrift *de Reformatie?* Kent gij dan 't Weekblad de *Nederlandsche* (Gereformeerde) *Stemmen* niet? Hebt gij dan nooit hooren spreken van Dominus SCHOLTEN, of van die lange Jagt op de Afgescheidenen in de Provinciën *Utrecht*, *Overijssel*, *Groningen* en *Friesland?* van eene *Bijdrage tot herziening der Grondwet*, door Mr. GROEN-zelven in 't licht gegeven? — *Dien* Afgevaardigde moet gij toch wel kennen; — ten minste gij voert *tegen* hem het woord. — Mogelijk meent gij, dat *wij* u over den druk der *Katholijken* hier onderhouden, en bewijzen zullen, dat zij hier te lande net zoo vrij zijn als de Separatisten; — neen, Jonkheer, niet alzoo; wij zullen over de *vrijheid* der KATHOLIJKEN u ditmaal niet onderhouden, maar u verzoeken, alvorens gij die ongezouten taal weer in 't publiek voordraagt, en uwe les voor jan en alleman opzegt, eerst eens te vragen aan den eersten den besten Collega-Noord-Brabander in de Kamer, bijvoorbeeld, om er maar eens iemand voor te noemen, vraag het aan den Edelmogenden VAN DE MORTEL, die Schoolopziener, en nog wel Katholijk daarenboven is, en zeg hem dan zoo eens eerst, vóór den aanvang van de Vergadering: » och, *vriend* van *Noord-Braband!!* ik ga hoog zwanger van eene Redevoering *over* eenige zaken, waar ik bitter weinig af weet; en nu komt het onder anderen in 't rijm ook te pas, dat ik cijfers noem; ellieve, Uwe, die, naar men wil, ook Schoolopziener in *Noord-Braband* zijn zou, och, zeg mij eens, hoeveel is dat Collegie wel sterk, en hoe verbazend veel *Roomsch-Katholijken* zitten er wel niet in? — Mij dunkt, dat ik eens heb hooren zeggen, dat er *zeven* zijn, en van die *zeven* moeten er VIER *Roomsch* wezen!" — Zie, dan zou de Edelmogende VAN DE MORTEL gezegd hebben: » och, *vriend*, van *Zuid-Holland!!* ik ben wel Schoolopziener, en wel Roomsch ook, maar heel veel meer, als je me daar vraagt, kan ik er ook al niet van zeggen: — we zijn voor dat ding met ons *elf* geleerden, en van die *elf* zijn er ZEVEN Gereformeerd; — ja, dat is waar, en niet anders! Daar heb je Mr. BOWIER, en Mr. SPOOR, en Mr. D'AUMERIE, en Mr. DE JONG, en Domine VAN NOUHUIJS, en de Heer VERSCHOOR (onze Secretaris), en Mr. LOHR, allemaal mannen van uwen stempel, dat wil zeggen *kerk-stempel* ten minste, de rest laat ik er buiten!" — Zie, als Mr. VAN DE MORTEL de goedheid had gehad, u die inlichting, qua Schoolopziener, te geven, dan had hij er *misschien* ook nog wel bijgevoegd, dat het Gereformeerd Collegie van Schoolopzieners in Noord-Braband (ofschoon ten spijt van hem, Mr. VAN DE MORTEL) zooveel mogelijk Gereformeerde Schoolmeesters in de gemeenten aanstelt, zoodat, als men u daarvan eens eene lijst zou voorleggen, UEdelmogende er zelf van zou ontstellen, en misschien er zóó van aangedaan zou zijn geworden, dat heel die Redevoering wel in de pen, ten minste in de keel zou zijn blijven steken. — Eilieve, hoort, Nederlanders, maar vooral gij, Katholijken van Nederland, hoort wat Jonkheer CICERO, Mr. DEMOSTHENES, de groote GEVERS in de Kamer vertelt: » Men laat in de gemeenten, waar de *meerderheid* der bevolking *Roomsch-Katholijk* is, bij VOORKEUR » onderwijzers van DIE Gezindheid toe; en, om dit mogelijk te ma- » ken, wordt in *bepaalde* (?) gevallen dispensatie van vergelijkende » examens verleend. VIER van de *zeven* Schoolopzieners in Noord- » Braband belijden de Roomsch-Katholijke Godsdienst. — Ik ben knap, » burgers van Nederland, want ik heb vroeger, eenigen tijd-zelfs, aan » het hoofd van dezen tak van bestuur gestaan; en dus weet IK al die za- » ken op een haar; — buitendien ik ben een voorstander van *onbeperk-* » *te* (?) *verdraagzaamheid*, zóódanig dat ik hier te lande en ook » daar buiten zelfs *beste* vrienden onder de Roomschen telle; — » maar, zie, de roepstem van Jonkheer VAN SASSE VAN YSSELT, » die daar, *zoo het heet* (!) voor een MILJOEN *Katholijken* is » opgegaan, zie, die mag ik toch niet onbeantwoord laten; want, » indedaad, daardoor zou tweespalt, noodlottige tweespalt in het lieve » vaderland ontstaan kunnen, waar nu Gereformeerden en Katholij- » ken zoo heel vreedzaam met elkander leven. — *De Regering is* » *steeds*, TOT ZWAKHEID TOE, *toegeeflijk voor de verlangens* » *der Katholijken geweest!!*" — En gij klaagt, Katholijken van Nederland, dat gij geen evenredig aandeel hebt in de vervulling van ambten en bedieningen! — Gij klaagt; — schaamt u! — Jonkheer GEVERS kan het u verzekeren, dat gij, ja, wel eenige kundige en beschaafde mannen onder uwe geloofsgenooten telt, maar toch verre na zooveel niet als de onkatholijken; — buitendien zijt gij veel minder in getal, en gij hebt ook vroeger nooit zoo goede inrigtingen van onderwijs gehad, als waaruit de Protestanten hunne wijsheid en bekwaamheid en geschiktheid voor posten, ambten en bedieningen geput hebben. — Neen, Katholijken van Nederland, gij zijt regt te vreden; dat blijkt uit de woorden van *uwe* afgevaardigden, uit de woorden van Jonkheer VAN SASSE VAN YSSELT! — Heil u, dat zich tenminste eenigen uwer Geloofsbroeders durven doen hooren; heil u, edele SASSE, heil en dank voor die fiere taal. — U zal men het stilzwijgen niet opleggen; Gij, die vergrijsd zijt in stormen van staat; gij, die steeds een man van eere waart, gij zult den fakkel des lichts hoog over *onze* belangen, over de belangen van uwe geloofsgenooten, over de grondwettige belangen van geheel Nederland hoog opheffen; — Gij zult het antwoord op de wartaal van een GEVERS niet schuldig blijven; men geldt zooveel als men gelden wil; — wel nu dan, edele mannen van Noord-Braband, Katholijke Vertegenwoordigers van Nederland, gij, die u niet schaamt, de Leer der Grijze Moederkerk te belijden, neemt het zedelijk overwigt op uwe hoorders aan; gij hebt het Regt, gij hebt de Waarheid aan uwe zijde, en zijt verzekerd, dat uwe woorden weergalm zullen vinden in de harten zelfs van brave Protestanten, van onpartijdige Niet-Katholijken, van eene groote menigte Nederlanders, zoo in als buiten de Kamer van Vertegenwoordiging; — of hebben de zonen van Nederland dan minder gevoel en begrip van Vrijheid, dan hunne vaderen, die steeds zoo hoog geroemd worden wegens de deugden van Verdraagzaamheid en fierheid des gemoeds? — Het is eene schoone roeping, welke gij te vervullen hebt —, gij, *minder* in getal, maar méér in beteekenis, méér in verstand, méér in gevoel, méér in adeldom als mensch, met een woord, méér in alle opzigten dan die ellendige jabroers en gunstbejagers, méér dan al die ambt- en geld- en titelzuchtigen, — méér dan *honderd*, al teldet gij ook slechts tot ELF!

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 28. Augustus.

De *Gazette van Leipzig* houdt in, dat er een Turksche stoomboot naar Odessa is vertrokken, om 60 duizend Russen af te gaan halen, waarvan er 40 duizend tegen *Mehemet-Ali* zullen oprukken, als hij zich tegen het verdrag van Londen verzetten mogt; en zullen er 20 duizend een versterkt kamp bij Scutari tegen over Constantinopel, tot nader order, betrekken.

— Met de Leopolds-orde zijn, onder dagteekening van 30 Augustus, begiftigd de volgende kunstenaars: Henri Leys en A. Wiertz,

Schilders: Charles Marcellis, Letterkundige (Dichter), Albert Grisar Componist, Theodore Hauman, Toonkunstenaar, en Henri Vieuxtemps, Componist, en tevens beroemd Violist. — Zegt het voort in Holland, waar tot dusverre geene Toonkunstenaars van genoegzame verdiensten moeten gevonden worden, om ze met het Ridderkruis te sieren: of staat dáár de Toonkunstenaar misschien beneden Schilder of Dichter? — Bagr. —

— Er zijn tijdingen uit Sina van den 27 April laatstleden; de Sinezen zijn, gedurig aan, bezig met het werken aan toebereidselen ter behoorlijke ontvangst der Engelsche vijandelijke vloot. Tusschenbeiden schoten zij reeds op Engelsche vaartuigen, die voor Macao ten anker lagen, doch zonder er veel schade aan toe te brengen. — De Theevoorraad was er zeer groot, zelfs zóó, dat er geene schepen genoeg voor ze te laden, aanwezig waren.

ENGELAND.

LONDEN, 29. Augustus.

In de door *O'Connell* te Liverpool gehouden *meeting*, waarbij talooze hoorders tegenwoordig waren, en die in het groot Theater der Koningin plaats had, zeide, onder anderen, de groote Volksredenaar dit: » Toen ik acht jaren verleden eene associatie tot stand wilde brengen ter herroeping der Unie, zeiden mij eenige knappe fatsoenlijke Engelschen: „Wacht toch nog een weinig; men houdt zich thans met een reformbill bezig, en weldra zal het parlement eene geheele verandering ondergaan. De koning is oud, en hij zal eene jeugdige, welopgevoede dochter tot Opvolgster hebben, die met eene heilige liefde voor de regtvaardigheid bezield is; dan zal het Parlement wel genoodzaakt zijn, uwe regten te erkennen." — Welnu een gedeelte dezer profetie is vervuld: de koning is gestorven, en zijne jonge dochter is hem opgevolgd! God zegene die koningin, dat zij lang leve, dat Prins *Albert* haar regt teeder blijve beminnen, en moge zij zooveel kinderen krijgen als mijne grootmoeder, die er 21 had. — (Algemeen gelach.) — Voor de rest zijn wij bedrogen!!"

— Er gaat spraak van eene permanente Commissie der groote Europesche Diplomaten, te Weenen, en zulks ter nadere en gedurige behandeling der Oostersche kwestie, hetzij er dan al of niet oorlog tusschen Frankrijk en de overige groote Mogendheden ontstaan moge.

— Uit Florence meldt men, dat de schade aan het Apollinobeeld toegebragt door den val der groote schilderij van VAN DIJCK, Keizer Karel V. voorstellende, niet zoo groot is, als men aanvankelijk wel meende, en dat eene ervaren hand dit beeld reeds zoodanig hersteld heeft, dat men moeijelijk zelfs de sporen van het gebrokene meer ontdekken kan.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29. Augustus.

» Wat doet gij toch 's morgens reeds zoo vroeg in uw kabinet?", — zoo vroeg, dezer dagen, een goed vriend aan den Minister Thiers, en het fiere antwoord was: „Ik werk aan het behoud van den Europeschen Vrede!! — En, a's ik dien klaar zal gespeeld hebben, zoo zullen de lui, die mij nu aangrijnzen, toch wel moeten bekennen, dat ik verreweg de knapste staatsman van geheel Europe ben. — Morgen ochtend begin ik nog al wéér een uur vroeger te schrijven en te wrijven. — Adieu, houd me nu maar niet langer op, of het loopt met den vrede zoodoende misschien nog maar in de war!"

BELGIE.

BRUSSEL, 2. September.

Morgen vertrekt Zijne Maj. de Koning over Luik naar Wisbaden.

— Het volgend jaar zal het Standbeeld voor van *Dijck* op een der pleinen van Antwerpen worden opgerigt. De geachte Beeldkunstenaar *Cuypers* zal het beitelen, voor een som van 6 duizend franken behalve het voetstuk, waaraan 2 duizend franken zullen besteed worden.

— Onze Leopoldscenten loopen in Holland groot gevaar van gebannen te zullen worden: de nieuwe Nederlandsche finantieminister heeft ze den oorlog verklaard, en gelast, dat de Rijkskantoren zich er voortaan niet meer mee mogen laten betalen: zoodoende zullen ze spoedig over onze grenzen terugzijn.

— Het opschrift van Rubens Standbeeld luidt dus: PETRO PAULO RUBENS, CIVI OLIM SUO, SUMTIBUS PUBLICIS ET PRIVATIS, SENATUS POPULUSQUE ANTVERPIENSIS, POSUIT, 1840. (De Stad-Antwerpen heeft in 1840, op stads- en burgerkosten, dit gedenkteeken opgerigt voor haar ouden burger PETRUS PAULUS RUBENS.)

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 23. Aug. Zoo er één man is in de dubbele Kamer, die zijne roeping verstaat, het is de brave *van Nes*. Wij achten ons verpligt, zijne rede met u te deelen, uitgebragt in de zitting van 19 Augustus, waarin de dubbele Kamer bij overgroote meerderheid van *stemmen*, niet van *argumenten*, een verzoekschrift afgewezen heeft.

Het is mij leed (sprak deze vertegenwoordiger) dat de commissie van petitien, bij gelegenheid van dit verzoekschrift, het grondbeginsel vooruitzet, dat de kring der werkzaamheden van deze vergadering in het bestek door de Grondwet bepaald zou wezen tot de beraadslagingen over de dertien voorgestelde wetten, zonder meer, en dat zij daardoor aanleiding gegeven heeft tot eene ontijdige en geïmproviseerde discussie over een onderwerp, waarover de mee t uiteenloopende gevoelens bestaan; een onderwerp, hetwelk in de sectiën behandeld is, waarvan de verschillende verbalen nog niet ter kennis van de vergadering gebragt zijn, en waarover de discussie eerst naderhand, bij de behandeling der wetsontwerpen, kan plaats hebben.

Indien het besluit over het onderhavige verzoekschrift op zulken grond moest rusten, dan wierd daardoor gepræjudicieerd aan de opinie van de verschillende leden over dit gewigtig onderwerp. — Opinie, waarvan verschillende nuances, blijkens de huidige deliberatiën, bestaan; opinien, welke nog niet alle zijn uitgedrukt. — Een mede-lid heeft gezegd, dat geen van de sprekers het gevoelen heeft voorgestaan alsof het vrij stond nieuwe voorstellen buiten de aanhangige dertien wetten te doen! Welnu, Ed. Mog. heeren, dit gevoelen is het mijne, en die spreker weet dat hetzelve voorgesteld en ontwikkeld is in het verbaal der eerste sectie, waarvan wij beiden leden zijn. Daar nu de zaak eenmaal ter sprake gebragt is, zal ik kortelijk zeggen, dat de grondwet ons dat vermogen geenzins beneemt. Men beroept zich wel op den 229sten artikel, waarbij de verklaring van noodzakelijkheid, alsmede duidelijk aanwijziging en uitdrukking der veranderingen of bijvoegingen gevorderd worden; maar in dit artikel wordt alleenlijk over de werkzaamheden der gewone wetgevende magt en van de gewone Tweede Kamer gehandeld; het is derhalve een voorschrift voor de Tweede Kamer alleen; maar niet voor dezelfde Kamer, in dubbeltal vergaderd, waarvan eerst in het artikel 232 gesproken wordt, en welke derhalve alleenlijk in dit laatste artikel het rigtsnoer van hare handelingen moet zoeken. Maar nu lees ik daarin, behalve bijzondere voorschriften over de wijze van eenig besluit te nemen, de navolgende woorden: *Voor het overige wordt in alles gevolgd hetgeen over het maken van wetten is bepaald.* Die bepalingen zijn te vinden in de vijfde afdeeling der Grondwet, alwaar in art. 113 en 114 gezegd wordt, *dat de Staten-Generaal het regt hebben, om aan den Koning voorstellen te doen, en dat de voordragt daartoe bij uitsluiting aan de Tweede Kamer behoort, die dezelve overweegt op gelijke wijze als zulks ten aanzien van des Konings voorstellen is bepaald.* Deze woorden laten geen twijfel over, die geven ons een regt, waarvan ik niet gezind ben, iets in het allerminste af te staan, indien ik noodig of nuttig oordeelde daarvan in het belang des Vaderlands gebruik te maken.

Verscheiden sprekers hebben beweerd, dat dit voorregt alleenlijk aan de Tweede Kamer, in enkeltal vergaderd, zou toekomen; dat wij, leden dezer dubbele Kamer slechts mandatarissen zijn tot het bepaalde oogmerk, om speciaal te oordeelen over de voorgestelde wetten, welke daarom vooraf aan de Staten der Provinciën zijn toegezonden, volgens het artikel 230 der Grondwet, maar dat wij geen vertegenwoordiging der natie zouden wezen, en dus geen deel uitmaken van de *Staten-Generaal*.

Maar de wederlegging hiervan is dadelijk te vinden in het 234ste art. der Grondwet, alwaar wij den naam van *Staten-Generaal* uitdrukkelijk erlangen. Dit artikel spreekt van de veranderingen of bijvoegselen in de Grondwet, *door den Koning en de Staten-Generaal vastgesteld*; om dezelve *plegtig te doen afkondigen.* Hier is de rede ongetwijfeld van ons, en van het werk dezer vergadering, en wij zijn die *Staten-Generaal*, benevens de Eerste Kamer. Daar nu de Staten-Generaal, volgens het 77ste artikel der grondwet, *het geheele Nederlandsche volk vertegenwoordigen*, zijn wij die Vertegenwoordigers; en ik laat mij die gewigtige betrekking niet ontnemen, ook niet door een verschillend gevoelen van de meerderheid dezer vergadering. Ik sta niet af van het regt, aan mij in die betrekking toekomende, om voorstellen tot verbetering der Grondwet in het belang des Vaderlands, te doen, al is het ook, dat ik misschien geen gebruik daarvan maak, ziende den geest en de begrippen der meerderheid van deze vergadering, welke dit voorregt aan zich-zelve schijnt te zullen ontzeggen, in welk geval mijne pogingen geen nut stichten.

Ik eindig met de verklaring, dat, hoedanig ook het besluit over het onderhavige verzoekschrift moge uitvallen, de kwestie over de bevoegdheid der Kamer daardoor niet in het allerminst kan worden gepræjudicieerd.

— 'S GRAVENHAGE, den 1. September, 1840.

Na veel pratens en weinig zeggens, zijn van de XIII wetsontwerpen reeds VIII, telkens met ONTZETTEND-*groote* meerderheid door de verdubbelde II. Kamer van de Nederlandsche Volks(?)vertegenwoordiging aangenomen: bestendig TEGEN gestemd hebben de navolgende *elf* Leden, met name: Thorbecke, Romme, Luyben, van Dam van Isselt, Mastboom, Storm, Gouverneur, de Kempenaer, Boeracker, van Nagel tot Wisch, en van Sasse van Ysselt. (Dus van deze Elf zijn er *zeven* uit NOOR-BRABAND — en derhalve *de helft* der Vertegenwoordiging dier Provincie — zich stelselmatig gelijk gebleven.)

II. ! ! ! September.

Met uitzondering van ééne-enkele Wetsvoordragt, te weten de Xde, zijn AL de overige Ontwerpen door onze Volksvertegenwoordigers net zoo gaaf aangenomen, als in de laatste dagen het Budget van 58 MILJOEN!!! — Men heeft zoodoende bewezen, dat men ook een Ontwerp durfde afstemmen, en nog wel met 74 voor, en 29 tegen, dus zelfs nog wel met eene stem *méér* dan het ter afkeuring verëischte getal! — Welk eene grimmige en manhafte houding onzer Vertegenwoordiging tegen over het Gouvernement!!!— En wat hebben zij nu verworpen? — Wel het X. Wetsontwerp, behoorende bij Artikel 133 onzer lieve Grondwet, luidende: . . . . . enzv. (want het is te vervelend, om het hier af te schrijven); nu, dat Artikel dan, hetgeen moest veranderd worden, en aan welke VERANDERING, blijkens de *Staats-courant* van 27 Augustus, de *meeste* Leden hunne hartelijke *toejuiching* hadden geschonken, *dat* Artikel nu is, NB. NB. *verworpen*, zoodat het der Natie niet eens mogt te beurt vallen, door ha're Vertegenwoordigers de verbeteringen te zien goedkeuren en toestemmen, welke de CX mannen eerst zelve zoo luide hadden geprezen en opgehemeld. — Het gezond verstand is op de Scheveningsche klip te pletter geslagen!!!

(UIT DE II. KAMER.)

—— *Quis, talia fando,*

Temperet a lacrimis?

Wiens oog stort bij 't verhaal geen bittre smarttranen!

De beraadslagingen over het eerste der dertien ontwerpen van Wet, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal in dubbelen getale voorgedragen, werden gisteren gesloten. — Die beraadslagingen waren belangrijk en hoogstgewigtig, en betroffen te gelijk het geheele werk der grondwettelijke herziening; want de aard der zaak leidde de Redenaars van het eene ontwerp tot het andere, en de opmerking door den voorzitter, bij het aanvaarden van zijnen post, gemaakt, dat er tusschen de verschillende ontwerpen een zeker verband en zamenhang bestond zoo dat de val van het eene den val van het andere kon te weeg brengen, schijnt door velen te zijn

beseft en beaamd geworden. — Die beraadslagingen waren allerbelangrijkst en allergewigtigst, want het gold hier de teederste aangelegenheden des volks, en de vraag, of de Grondwet, onder welker bestaan het Rijk zoo diep werd geschokt, eindelijk werd van een gescheurd en thans nog, door geldelijke moeijelijkheden, op den oever staat van eenen afgrond, of die Grondwet, onder welke de grievendste misbruiken hebben wortel geschoten en bestendig stof en aanleiding gegeven tot oneenigheid, misnoegen en klagten, of die Grondwet, waarvan de onvolmaaktheden en gebreken, van bladzijde tot bladzijde, door elk een, als met den vinger worden aangewezen; nu, met eenige wijzigingen, welke niets daar in veranderen of verbeteren, een nieuw octrooi zal erlangen van voortdurend bestaan! De discussiën werden gesloten plotseling, toen ze niet waren uitgeput, toen onderscheiden Leden nog antwoorden en wederleggingen, of nieuwe bedenkingen, uit den schok en de wrijving der gedachten en meeningen hervoortgebragt, hetzij vóór, hetzij tegen de wetten, hadden te opperen, toen zelfs nog onderscheidene Redenaren waren ingeschreven!! — Het was een Lid, door zijne vrijgevige gezinningen vroeger bekend, in de Kamer hoog geschat, wiens geest anders voor geene lichtstralen terug deinst, die de verantwoording durfde op zich nemen van het voorstel tot zoodanigen maatregel! de Heer Schimmelpenninck van der Oye stelde de sluiting voor, die al dadelijk bijval vond bij de vermoeide Kamer, en al spoedig daarop met eene meerderheid van 6 of 7 stemmen werd verkregen, of liever doorgedrongen! Het was een kwinkslag, een geestige scherts van den Heer Schimmelpenninck, die de overhelling der verveelde en hongerige Leden, tot zijn gevoelen al dadelijk deed uitkomen; het voorstel werd door hem aangedrongen met het grappig gezegde, „dat, zoo het wierd afgewezen, hij het woord „vragen en nog gedurende een uur minstens spreken zou." Dit gezegde baarde eene hilariteit, uitgestort in een luid gelach, hetwelk de waarheid deed zien niet daarvan, dat de Kamer volkomen was overtuigd, of dat de vraagstukken voldingend waren toegelicht, maar wel dat bij de Edel Mogenden de zucht voor het salus publica geheel moest onder doen voor de vrees en walging voor een diner rechauffé!! Deze spotwoorden, in eene zaak van zoo hoogen ernst weinig passende, waren voor eene Kamer, die zich van den beginne af, zoo kinderachtig bespottelijk aanstelde, waarlijk welverdiend. Men ging dan over tot eene stemming over de sluiting en deze werd met eene meerderheid van 12 stemmen beslist, en welk was het gevolg van dit merkwaardig besluit, dat in eene zaak, welke tusschen de Regering en de volksvertegenwoordiging, tusschen de Ministers en de 2e Kamer contradictoir werd behandeld, aan de leden dezer Kamer alle verdere tusschenkomst en discussie werd ontzegd, terwijl nu de ministers een ruim veld, zonder verdere tegenspraak, geopend vonden, een strijdperk behielden, waarvan de tegenpartij alreeds was uitgestoten, en den vrijen teugel konden geven aan den stortvloed hunner argumenten en welsprekendheid; en wat was het verder gevolg? — dat, na de redevoeringen der Ministers, die met den aard van het onderwerp in overeenstemming waren, in zoo verre, dat dezelve niemand overtuigden en niemand voldeden, het woord aan de Leden, die verlangden te antwoorden, tegen het nadrukkelijk verzet en de verontwaardiging aan van vele leden der Kamer over zulke brutale gezagoefening, eigendunkelijk door den Voorzitter werd ontzegd, en tot de stemming overgegaan. — En zoo werden deze allergewigtigste beraadslagingen afgebroken, gesmoord en geworgd, toen het de dierbaarste belangen van het volk, het toekomstig lot gold van het Vaderland?! quis talia fando, temperet a lacrimis!

Het eerste ontwerp werd aangenomen met eene meerderheid van 84 tegen 22 Stemmen.

De tegen stemmende Leden zijn geweest: van Lijnden tot Hemmen, Groen van Prinsterer, Romme, Gouverneur, Thorbecke, Mejan, van Berkel, Anemaet, van Styrum, de Kempenaar, Schooneveld, Storm, Mastboom, van Sasse van Yssel, van Bleiswijk, van Nes, van Nagell tot Wisch, van Dam van Isselt, Boeracker, Copes van Cattenburg, Luyben en Luzac. —

Aan ons Bureau is voor de arme Weduwe van den op 's Konings 68 jarigen Feestdag door de Marechaussée te dezer stede gedooden Willem in den Bosch, ingekomen: van Mevrouw V. B. uit Ut. 1 Coup. . . . . *f* 5.—

Nog van een Getuige de hem door de Wet toegekende . . —.40

Saldo van het vorige . . . . —27.47

Zamen *f* 32.87

ADVERTENTIEN.

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van bijna 82 jaren, de Zeer Eerwaarde Heer *JOHANNES HOOGAERTS*, Plebaan, Deken dezer Stad en Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, na vroegtijdig voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk.

's Bosch,
den 30. Augustus, 1840.

*** TWEE of DRIE bekwame MEUBELMAKERSKNECHTS, vast werk begerende, vervoegen zich bij *J. J. BIERMANS*, Meubelmaker, in de Kerkstraat, te 's Hertogenbosch.

*** Bij *C. VAN DER WEYDEN*, in de Vuggerstraat te *'s Bosch*, zijn te bekomen eerste kwaliteit van STEENKOLEN, voor Kagchels, alsmede voor Smederijen en Stoomfabrieken; alles tot de minste prijzen.

Voor best SMEEGRUIS, het Mud	*f* 1.40.
„ KAGCHELGRUIS, ...	1.25.
„ het Hoed	16.25.
„ Stoomfabriek met vrijdom van impost . . .	—.82.

Bovengemelde nieuwt zicht, dat buiten hem deze soorten thans alhier niet zijn te bekomen. Belooft eene prompte bediening en verzoekt ieders gunst en recommandatie.

's Hertogenbosch,
den 8. September, 1840.

*** De Ondergeteekende maakt aan allen, die daarbij belang hebben, bekend, dat enkele *Azijnfabriekanten*, bijzonder ten platten lande, zich niet ontzien, zijn Vaatwerk met het merk van de DUBBELE A op te koopen, hetzelve met Kunst-Azijn vullen, en alzoo aan onkundigen voor zuivere Bier- of Graan-Azijn verkoopen.

P. H. TROMP.
Azijnmakerij de Dubbelde A.

Rotterdam,
22 Augustus 1840.

*** In de omstreken van *Arnhem* wordt gevraagt eene JUFFROUW van middelbare jaren, van de Roomsch Catholijke Godsdienst, geschikt en bekwaam, om ter verzorging eener groote Huishouding de behulpzame hand te bieden. Adres letter N. bij den Boekhandelaar *J. G. MEIJER*, te Arnhem, brieven franco.

KOSTSCHOOL TE HECHTEL,

bij Hasselt, Provincie Limburg, gelegen op den Steenweg van 's Bosch naar Luik.

Men leert er de *Fransche*, *Hollandsche* en *Hoogduitsche* Talen, en de grondbeginselen van het *Latijn*. — Door middel der *Fransche* Taal (welk het bijzonderste voorwerp is), leert men de Geschiedenis; — de Aardrijkskunde; den Briefstijl; — de Reken- en Meetkunde; — het Boekhouden; — de Teekenkunst; — de Muzijk; enz. enz. — Het doel der onderwijzing is, den Leerlingen eene beschaafde opvoeding en zorgvuldige geleerdheid, steunnende op den Roomsch-Catholijken Godsdienst en goede zeden, mede te deelen.

De groote vacantie eindigt den 3. October.

De Directeur:
EUG. VAN DE LOO, DEN JONSTEN

Bekendmaking,

De Notaris *BLOEMARTS*, residerende te *Weert*, zal, ten verzoeke van den Heer *FR. VAN ES* en mede belanghebbenden, overeenkomstig de wet van 12 Junij 1816, publiek verkoopen:

1°. Een hecht en aanzienlijk huis, bevattende ruime BENEDEN- en meest alle behangen BOVEN-KAMERS, twee KEUKENS, VOORHUIS, vier KELDERS, POMP en verdere gerief; met STALLINGE en OPVAART, zeer aangenaam en best ter nering gelegen binnen de stad *Weert*, op de Meikuil, naast de Parochiale Kerk ter eene en *J. A. GROENEN* ter andere zijde; No. 260 der Sectie O; bewoond door den Heer *COUMANS*.

2°. Een dito, hecht en fraai, met ruime ONDER- en BOVENKAMER, KEUKEN, KELDER, POMP, OPVAART en verdere gerieven, aldáár in de Maasstraat gelegen, bewoond door den Heer *REMMEN*, reinende van twee zijden den Heer *P. J. JANSSENS*; No. 389 der zelfde Sectie.

De provisionele toewijzing zal plaats hebben Maandag den 14. September 1840, in het Logement de Rozekrans te *Weert*, alwaar de finale toewijzing zal geschieden Maandag den 21. derzelfde Maand, telkens om 3 uren namiddag.

ZEG HET VOORT.

Kostschool bij het Kollegie van Weert.

Het verlangen van een groot aantal ouders naar een Kostschool alhier, het vertrouwen, dat dit Kollegie reeds verworven heeft, daarbij nog de voordeelige aanneming van deszelfs Studenten op hoogere gestichten, zijn even zoo vele beweegredenen, waarom de Regering dezer Stede eene Kostschool bij dit Kollegie heeft willen voegen. — De bestiering der Kostschool zal worden toevertrouwd aan Mr. den Hoofdregent van het Kollegie; deze Eerwaarde Geestelijke, Oud-Professor van het Seminarie van Bolduc, geholpen door zijne Eerwaarde Kollega's, allen Roomsch-K. Priesters, zal niets achterlaten, om het vertrouwen der belanghebbenden te winnen.

1. Het jaarlijksch kostgeld bedraagt 150 Gulden NL. en wordt met de drie maanden vooruit betaald, zonder eenige korting voor andere afwezendheid dan die door ziekte veroorzaakt.

2. De vakantiën en de schoolgelden zijn hier niet in begrepen.

3. Het beddegoed, het ledekant uitgenomen, en het tafelgerief, zoo als servetten, handdoeken, lepel, vork, mes en drinkbeker zijn ten laste der ouders.

De kostschoolieren zullen ieder afzonderlijk hun kamertje hebben en altijd onder een waakzaam oog gehouden worden.

Het Huis zal zich belasten met de bewassching, tegen mits eene betaling van 10 Gulden NL.

Goede kosthuizen bij burgers zijn gemakkelijk en tot voordeelige prijzen te bekomen, en de buiten-leerlingen insgelijks gehouden, hunne studiën gezamelijk in eene der zalen van het Kollegie onder toezigt der Studiemeesters te verrigten.

De terugkomst der studenten zal plaats hebben maandag den 5. October, des anderendaags zullen de studiën hervat worden.

De jongelingen, die verlangt, op het Kollegie te worden aangenomen, moeten hunne eerste H. Communie gedaan hebben en kundig wezen in het lezen en schrijven, hetzij in 't Fransch of Nederduitsch.

De studenten, komende van andere Kollegiën, zullen gehouden zijn een getuigschrift van hun goed gedrag te toonen, en zullen een examen moeten ondergaan, om te zien, op welke klasse zij kunnen aangenomen worden.

Voor nadere inlichtingen wende men zich tot Mr. den Hoofdregent van het Kollegie *J. ERENS*, of, bij zijne afwezendheid, tot den Heere *KERBOSCH*, Vikaris te Weert.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen en Vaarten, enz.

OPENBARE

VERPACHTINGEN

EN

VERKOOPING.

De Agent van het Domein te *'s Hertogenbosch*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, al of niet, in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, zoo noodig, onder nadere goedkeuring, ten overstaan van daartoe bevoegde Autoriteiten, op de na te melden plaatsen, dagen en uren

Verpachten, voor den tijd van Zes Jaren:

Op Woensdag den 9. September 1840, des voormiddags ten 10 ure, te *Boxmeer*, in het logement *de Keizer*, de navolgende Bouw- en Weilanden, respectivelijk aanvangende Stoppelbloot in 31 December 1840, als:

Onder Beugen.

1°. 0 bunder, 151 roeden, 10 Ellen Bouwland, genaamd de Moris, in pacht bij *H. Hendriks*.

2°. 0 bunder, 12 roeden, 19 ellen Bouwland, mede genaamd de Moris, in pacht met een ander perceel bij *C. Geurts*.

3°. 0 bunder, 48 roeden, 00 ellen Bouwland, genaamd de Heidrics, in pacht bij *C. Zwarts*.

4°. 0 Bunder, 91 roeden, 14 ellen Bouwland, genaamd de Gever, in pacht bij *J. van Els*.

Onder Boxmeer.

5°. 0 bunder, 40 roeden, 50 ellen Bouwland, zonder naam, in de Bagelgert, in pacht bij de Wed. *P. A. van Beckum*.

6°. 0 bunder, 61 roeden, 30 ellen Bouwland, zonder naam, in de Bagelgert, in pacht bij *H. Molmans*.

7°. 0 bunder, 34 roeden, 90 Ellen Bouwland, zonder naam, in de Bakelgert, in pacht bij denzelfden.

8°. 0 bunder, 83 roeden, 60 ellen Bouwland, zonder naam, aan de Halsteeg, in pacht bij *P. Schoop*.

9°. 0 bunder, 58 roeden, 60 ellen Bouwland, zonder naam, aan de Hoogte en Laagte, in pacht bij *T. Ebben*.

Onder Sambeek.

10°. 3 bunder, 34 roeden, 20 ellen Weiland, genaamd het Haverland, in pacht bij *J. Meijer*.

11°. 2 bunders, 31 roeden, 30 ellen Weiland, genaamd de Biezenpas, in pacht bij *P. Lemmens*.

12°. 0 bunder, 27 roeden, 50 ellen Weiland, genaamd onze Lieve Vrouwe Morgen, in pacht bij *W. Fransen*.

13°. 0 bunder, 56 roeden, 20 ellen Weiland, zonder naam, in pacht bij *L. Vink*.

14°. 0 bunder, 52 roeden, 20 ellen Weiland, genaamd de Langenakker, in pacht bij *J. Zwanen*.

15°. 0 bunder, 90 roeden, 70 ellen Tiendvrij Bouwland, zonder naam, in pacht bij *T. Biesterveld*.

16°. 0 bunder, 78 roeden, 80 ellen Tiendvrij Bouwland, in de Heeze bij Marten Crouwers erf, in pacht bij *T. Rutten*.

17°. 0 bunder, 08 roeden, 50 ellen Bouwland, in de Ambete aan de Tuskesweg, in pacht bij *W. van Leeuwen*.

18°. 0 bunder, 41 roeden, 30 ellen Tiendvrij Bouwland, in de Heerstraat aan het Melkpad, in pacht bij *W. Denissen*.

19°. 0 bunder, 09 roeden, 30 ellen Tiendvrij Bouwland, in de Ambete, in pacht bij *G. Meijer*.

20°. 0 bunder, 31 roeden, 90 ellen Tiendvrij Bouwland, in de Ambete, in pacht bij *J. van Dijk*.

21°. 0 bunder, 30 roeden, 80 ellen Bouwland, in de Ambele, in pacht bij *A. Peters*.

22°. 0 bunder, 41 roeden, 40 ellen Bouwland, aan den Halenberg, in pacht bij *J. Harens*.

23°. 0 bunder, 48 roeden, 60 ellen Weiland, genaamd de Tiggelaar, in pacht bij *G. Hendriks*.

24°. 0 bunder, 53 roeden, 80 ellen Tiendvrij Bouwland aan den Lijkweg, in pacht bij *H. Smits*.

25°. 0 bunder, 97 roeden, 70 ellen Bouwland, genaamd het Haverland, in pacht bij *M. Crouwers*.

26°. 0 bunder, 50 roeden, 40 ellen Tiendvrij Bouwland, aan de Heerstraat, in pacht bij *J. Harens*.

Op Donderdag den 10. September 1840, des voormiddags ten 9 ure, te *Ravenstein*, in het Domaniale Veerhuis aldaar.

1o. Verpachten voor den tijd van Zes Jaren.

Onder Deursen.

a. 0 bunder, 80 roeden, 90 ellen Weiland, genaamd de Haarsteeg, in pacht bij *A. Megens*.

b. 1 bunder, 38 roeden, 50 ellen Weiland, genaamd de Hespent, in pacht bij denzelven.

Onder Haren.

c. 0 bunder, 93 roeden, 80 ellen Weiland, genaamd Kortlingveld, in pacht bij *J. Aris*.

d. 0 bunder, 39 roeden, 80 ellen Bouwland, genaamd de Hogenvink, in pacht bij *W. Schippers*.

e. 1 bunder, 15 roeden, 0 ellen Bouwland, genaamd de Lange Lieting, 1e. Lot, in pacht bij *A. Last*.

f. 0 bunder, 58 roeden, 90 ellen Bouwland, genaamd de Lange Lieting, 3e. Lot, in pacht bij *H. Boerboom*.

Onder Herpen.

g. 2 bunder, 60 roeden, 90 ellen Weiland, genaamd Jufvrouw Marienkamp, 1e. Lot, in pacht bij *J. W. Hoefnagels*.

h. 1 bunder, 19 roeden, 30 ellen Weiland, genaamd Bovenste Hogenkamp, in pacht bij *H. van Dijk*.

i. 0 bunder, 88 roeden, 60 ellen Weiland, zonder naam, in pacht bij *A. van Dijk*.

k. 0 bunder, 27 roeden, 20 ellen Weiland, genaamd de Twee stukken, in pacht bij *H. van Dijk*.

l. 0 bunder, 28 roeden, 39 ellen Weiland, genaamd de Aldebeemden, in pacht bij *G. Brans*.

m. 1 bunder, 69 roeden, 40 ellen Bouwland, genaamd het Gavelkampje, in pacht bij *M. van Tiel*.

Onder Huisseling.

n. 0 bunder, 84 roeden, 0 ellen Bouwland, genaamd het Geerke, in pacht bij *J. Heeze*.

o. 0 bunder, 64 roeden, 80 ellen Bouwland, in twee Stukken, genaamd de Oude Beemden, in pacht bij *A. van den Bosch*.

p. 2 bunders, 69 roeden, 30 ellen Weiland, genaamd de Groote Steenoven, in pacht bij *M. Elemans*.

q. 0 bunder, 84 roeden, 50 ellen Bouwland, in twee Stukken, genaamd de Kleine Steenoven en het Akkertje, in pacht bij *M. van Dijk*.

r. 1 bunder, 56 roeden, 20 ellen Bouwland, genaamd de Veerkamp, in pacht bij *A. van den Bosch*.

Onder Ravenstein, enz.

s. Het Grasgewas van het Contr. Escarp rondom Ravenstein, in pacht bij *J. de Keizer*.

Onder Megen.

t. Een Moestuin benevens een klein Hof, groot 85 roeden 16 ellen, in pacht bij *A. van Gemert*.

u. Een Moestuin groot 70 roeden, 96 ellen, in pacht bij *R. Stokkum*.

Onder Uden.

v. 0 bunder, 09 roeden, 20 ellen Bouwland, genaamd het Grootveld, in pacht bij *C. Gerrers*.

w. 0 bunder, 36 roeden, 90 ellen Bouwland, zonder naam, aan den Schutsboom, in pacht bij denzelfden.

x. Een Moeshof, groot 0 bunder, 85 roeden, 16 ellen, in pacht bij denzelfden.

y. Een Moeshof, groot 1 bunder, 70 roeden, 32 ellen, in pacht bij denzelfden.

Onder Velp.

z. Een Moeshof, groot 1 bunder, 85 roeden, 16 ellen, in pacht bij *C. Gerrers*.

Onder Haren.

aa. Een Huis c. a., in pacht bij *C. Kerkhof*, te Haren, mede voor den tijd van Zes jaren, ingaande 1 October 1840.

2o. Verkoopen.

Onder Huisseling.

81 Kanadasche Populieren, staande op en om het perceel Bouwland, genaamd het Geerke, verdeeld in 16 Kavelingen.

Alle verlangd wordende inlichtingen zijn te bekomen bij de Beambten der Domeinen, in loco, alsmede ten Kantore van den Ondergeteekende, Agent van het Domein.

De Agent van het Domein voornoemd:
H. W. VAN GRASVELD.

'S HERTOGENBOSCH,
den 20sten Augustus, 1840.

Opvoedingsgesticht voor Meisjes

ONDER HET BESTUUR VAN

MEJUFVROUW HUBIN,

Straat-Agimont, No. 115,

TE

LUIK.

Uitzigt des Gestichts.

Dit gesticht, reeds in 1826 op de St. Bartholomeusplaats opgerigt, is thans naar een gebouw verlegd, hetwelk, zowel ten opzigte der aangenaamheid en des gemaks, als ten aanzien der fraaije en gezonde ligging, alle wenschelijke voordeelen in zich vereenigt: hetzelve is ruim en luchtig, de tuinen en plaatsen zijn groot, en men heeft er baden, welke uitsluitend ten gebruike der kostschoolliersters bestemd zijn, alles voordeelig naar den zuidkant en in een der beste gedeelten van de stad gelegen.

De Godsdienst wordt in de kapel des gestichts verrigt.

De terugkomst der leerlingen na de vacantie zal geschieden op Donderdag den 1. October, zijnde het begin van het schooljaar 1841. *Zie den Prospectus, vervat in No. 97 van deze Courant.*

G R A N E N M A R K T.

Te Amsterdam van Woensdag den 2 September.

Van Tarwe verkocht: 130 p. n. Bovenlands. (1840) *f* 300, met eenige dagen hier te leveren; andere soorten stil. Rogge zonder handel. Gerst Haarw. 102, 103 p. n. Vries. Wr. *f* 155. Haver en Boekweit niets in omgegaan. Koolzaad slag; Gron. 60 en 61 p. vl.: op 9 vat in Oct. 70 p. vl. Lijnzaad *f* 10 a 15 lager: 109 p. p. Riga *f* 295; 108, 110 p. Pet. Morsh. *f* 310; 110 p. Arehal *f* 290; in veiling 109 p. Pernau *f* $9\frac{1}{2}$; 103 p. Deder *f* $6\frac{3}{4}$. Raapolie per 6 w. *f* $41\frac{1}{2}$, Vlieg. *f* $40\frac{1}{4}$ a $39\frac{1}{2}$; 1°. Sept. *f* $38\frac{3}{4}$ a $\frac{1}{2}$; Oct. *f* $39\frac{1}{4}$ a 39; Nov. en Dec. *f* $39\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{4}$; Mei *f* $38\frac{1}{2}$. Lijnolie per 6 w. *f* $31\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $30\frac{1}{2}$.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Beurs van Amsterdam.

Heden, Woensdag, 2 September $4\frac{1}{4}$ Ure.

Werk. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{4}\frac{1}{8}$: Dito 5 pCt. 100. Kansbilj. *f* $22\frac{1}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$. Sijnd. $4\frac{1}{2}$ pCt. $90\frac{1}{8}$. Dito $3\frac{1}{2}$ $74\frac{3}{4}$ Handelm. $168\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ O. T. 5 pCt. $96\frac{7}{16}$, $\frac{5}{8}$. Ardoins 85 p. st. $22\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$. Dito Coupon $17\frac{1}{8}$. Oude Rüssen 105

Ter Boekdrukkerij van D. A. A. DE ROOIJ, te 's Bosch.